

Lektionsplanering

Årskurs: Årskurs 7

Ämne: Svenska

Tema: Historiska perspektiv på könsroller

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Eleverna ska ges möjlighet att läsa och samtala om skönlitteratur från olika tider och kulturer. Fokus ligger på att förstå och tolka tematik, karaktärs- och handlingsutveckling samt miljö- och tidsperspektiv.

Betygskriterium (E)

Eleven kan läsa och analysera olika texter och därigenom göra enkla tolkningar av språkliga och stilistiska val.

[Lgr 22, Svenska, Åk. 7]

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till könsroller i historiskt perspektiv (15 min)

- Presentera lektionens tema och syfte.
- Diskutera vad könsroller är och varför de förändras över tid.
- En kort genomgång av hur könsroller har sett ut under olika tidsperioder i Sverige.

2. Genomgång av litteraturhistoriska aspekter (20 min)

- Ge exempel på klassisk litteratur där könsroller spelar en stor roll.
- Läs korta utdrag från dessa litterära verk.
- Diskutera hur kvinnors och mäns roller skildras och vad det säger om samhället vid den tiden.

3. Diskussion i smågrupper (10 min)

- Dela upp klassen i mindre grupper.
- Låt dem diskutera hur de uppfattade könsrollerna i de texter ni gått igenom.

4. Reflektion och avstämning (5 min)

- Samla klassen och diskutera vad de lärt sig.
- Fråga om några föreställningar kring könsroller har ändrats efter

diskussionen.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Könsroller genom tiderna:** Historiskt har könsrollerna varierat kraftigt, från strikt uppdelning till mer flexibla roller.
- **Litteraturens roll:** Litteratur har alltid speglat samhället, och genom att analysera texter kan vi se hur dessa normer har påverkat och formats.
- **Olika perspektiv:** Det är viktigt att förstå att könsroller inte är statiska utan förändras över tid och mellan kulturer.
- **Kritisk analys:** Genom att diskutera och analysera könsroller kan elever utveckla en kritisk förståelse för normer i dagens samhälle.
- **Identitet och representation:** Hur könsroller och könsidentitet representeras i litteratur kan påverka individers syn på sig själva och andra.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Könsroller	Socialt konstruerade roller som tilldelas män och kvinnor.	Kommer från ordet "kön", som härstammar från gammalsvenska.
Normer	Oskrivna regler och standarder för beteende.	Latinskt "norma" som betyder "regel".
Litteratur	Skriven konst, ofta i form av böcker eller texter.	Från latinska "litteratura" som betyder "bokstav".
Identitet	Hur individer ser på sig själva och sin tillhörighet.	Från latin "identitas" som innebär "det att vara densamma".
Reflektion	Att tänka igenom och överväga en situation eller idé.	Latin "reflectere" vilket betyder "att vända tillbaka".

Diskussionsfrågor

- A. Hur har historiska könsroller påverkat dagens syn på män och kvinnor?
- B. Vilken roll tror ni litteratur spelar i sättet vi formar våra åsikter om kön?
- C. Kan ni ge exempel på hur ni ser könsroller i er vardag idag?

Aktivitet

Eleverna får välja en klassisk bok eller novell som de ska läsa (ett avsnitt eller mer). Efter att ha läst texten ska de skriva ner sina tankar om hur könsrollerna framställs och om de finns några tydliga exempel på hur dessa roller påverkar karaktärerna. Denna aktivitet kan kompletteras med en presentation där de får dela sina insikter med klassen.

Exit-ticket

Fråga	Svar
1. Vad definierar en könsroll?	En socialt konstruerad uppfattning om vad som förväntas av män och kvinnor.
2. Hur kan litteratur spegla könsroller?	Den kan visa hur kvinnor och män beskrivs och värderas i olika tider.
3. Ge ett exempel på en författare som tar upp könsroller.	August Strindberg i "Fröken Julie".
4. Hur har könsroller förändrats över tid?	De har blivit mer flexibla och mindre förutbestämda idag.
5. Vilken typ av litteratur kan utmana könsnormer?	Postmodern litteratur, exempelvis böcker som omfamnar olika identiteter.
6. Vad är en norm?	En oskriven regel för hur man bör bete sig i samhället.
7. Hur påverkar media vår syn på könsroller?	Media kan antingen förstärka eller utmana stereotyper.
8. Vad kan vi göra för att förändra snäva könsroller i samhället?	Utbildning och medvetenhet kring dessa frågor.

Hemuppgift

Eleverna får i uppgift att skriva en kort reflektion (1-2 A4-sidor) om hur de uppfattar könsroller idag. De ska ge exempel från sin vardag, media eller litteratur som stödjer sina synpunkter.

Citat

"Kulturella normer formar tolkningen av vår verklighet." — Judith Butler, 1990. Detta citat syftar på hur könsroller inte bara är biologiska utan djupt rotade i våra samhällsnormer och kulturer, vilket är centralt i dagens lektion.

